

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Vidéken: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos:

L Á S Z L Ó J Ó Z S E F.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275.

TOLLHEGYEN.

— május 23.

(„Vessző” kellene.) A legmagasabb tránbeszédről az a vélemény, hogy — kitűnő helyesírása dacára — igen kevés pontot tartalmazott. Hiányzott ugyanis belőle a nemzeti követelések pontokbefoglalása. Szerencsére volt benne *vessző* is — a törvénytelenek számára. Kívánatos lett volna, ha ezt a *vesszőt* természetben is kiszolgáltatják azoknak, a kik rászolgáltak.

(A leleplezett szobor.) Szent István államalkotó királyunk szobrát leleplezték. Kívánjuk a nagy királynak, hogy ne szolgáljon neki oly leleplezésekkel, a melyekkel épp most szolgál Szent István koránájának . . . az osztrák barátság.

(Furosa politika.) Ők nem akarnak a magyar gyarmattal szerződési viszonyba lépni, mert ez egyelőre végét vetné az összbiriodalmi furfangnak. Vagyha szerződnek, akkor megteszik jó pénzért. A zsarolás politikai rendszere — elvvé hatványozva! Gyönyörű szelleme osztráklának, a minőnél különbbel nem is igen rendelkezett soha.

(Kivel békültünk ki?) A királlyal, csakis a magyar királlyal. Ausztriával folyik a harc és ha kitartón küzdünk a tulipán jegyében, majd megbékül, nem a mi kenyérünkön, hanem a saját kenyereén. Ha nem békül — mondjuk a népdallal — majd megkékül! „Engem békén hagyjatok, egymással

birkózzatok”, izeni a király — nekik császárjuk — mi pedig ebbe is belenyugszunk, csak ne dobassék ismét közbe Szent István jogára az osztrák mérleg javára!

Az állítólagos válság.

— A helyzet. —

— május 23.

Egyre olvassuk és halljuk, hogy az új magyar kormány máris válság előtt áll, sőt némelyek már azt is tudják, hogy *Wekerle* Sándor máris felajánlotta a magyar kormány lemondását.

A válságnak oka van, mint ezt mi is megirtuk, hogy az osztrák kormány nem akar abba belenyugodni, hogy Magyarország a vámtarifát önállóan mint magyar tarifát iktassa törvénybe és a közösséget ezentul szerződés formájában tartsa fenn.

Ha a magyar kormány olesó bábérokra pályáznék, akkor megerősítené ezeket a válsághireket és utólag bezebelné a dicsőséget, hogy ime, dicsőségesen megállotta helyét az ádáz osztrákkal szemben.

Amolyan nem cáfolt, hallgatagon beismert vivmányként kezelhetnék az egész ügyet, hogy mondhatnák: ime, mi vagyunk a legények a gáton, máris diadalmaskodik a mi nemzeti politikánk.

A kormány azonban ilyen álbábérokra nem pályázik és az összes válsághirek forrása távol esik a kormánytól.

Illik tudni, hogy a kormány az osztrák viszonylatnak illeten szabályozását előzetesen bejelentette a királynak és megkapta a királyi jóváhagyást. Ez a kérdés tehát semmiféle formában nem képezheti a magyar kormány bukásának okát.

(A fumei kormányzói állás.)

Nákó Sándor grófnak fumei kormányzóvá való kinevezését képviselői körökben befejezett dolognak tartják. A kinevezést hírszerint a hivatalos lap legközelebbi száma hozza.

(A horvát Club.)

A horvát-nemzeti képviselők ma átiratban értesítették a pártokat megalakulásukról. Ma este a függetlenségi pártkörbe mennek, pénteken pedig *Wekerle* miniszterelnök-nél tisztelegnek.

(Wekerle a királynál.)

A király ma délben *Wekerle* miniszterelnököt kihallgatáson fogadta.

(A sajtóiroda új főnöke.)

A hivatalos lap mai száma jelenti: Ő császári és apostoli királyi Felsője folyó évi május hó 19-én kelt legfelsőbb elhatározásával *Ábrányi Kornél* hírlapírónak, a miniszterelnökségi sajtóiroda vezetésével való megbízása alkalmával, a miniszteri tanácsosi címet és jelleget legkegyelmesebben díjmentesen adományozni méltóztatott.

Wolaffka Nándor emléke.

— Irta: Gáspár Imre. —

Hogy Debrecenben mindig kellő egyetértés jellemezte a különböző felekezetek életét, annak egyik oka volt a protestántizmus lényétől elválaszthatatlan *tűrelmesség* kívül az is, hogy a római katolikus egyház élére mindig oly lelkészek állítottak, a kik egyrészt magok is alkalmazkodtak a nemes város lakosságának lelkét át meg át lengő szabadelvű gondolkozásmódhoz, másrészt pedig átérték, hogy tökéletesen elhibáztott törekvés lenne a tulnyomóan kálvinista közönséggel szemben a vallásos elementék felidézése. E szerint mindannyian — ki-ki tehetségének és buzgalmanak foka és saját temperamentuma szerint — inkább belterjesen fejlesztették saját egyházuk életét és a „felekezeti egyetértés” *stereotip* jelszava ellen igyekeztek minél kevesebbet véteni.

Egyikök-másikok, mint p. o. a patriarkák erkölceit képviselő, jutalmul ezek magaskorát is elérte *Huzly Károly* kispóspó plébános — népszerűvé is vált a mi kálvinista Rómánkban. Az akkori időnek megfelelő bölcs opportunizmust gyakorolta. Neki különben sem felejtették el a *Bocskay* szellemének örökösei, hogy a patens szomorú idejében együtt érzett a protestánsokkal, sőt amidőn a protestánsok auto-

nomiáját erőszakkal támadta meg a nekiből szült hatalom, kész volt arra, hogy a Szent-Anna utcai templomot felnyitva, ezt a felszentelt csarnokot engedje át tanácskozássuk helyéül.

Utódja *Szakszó Rezső*, az addigi the-reziánumi igazgató lett, kinek nevét a róm. katb. főgymnázium céljaira felajánlotta s *Wolaffka* által perfektuált 200.000 koronás alapítvány tette emlékezetessé. Kezdetben a joviális temperamentuma által éppen Debrecen számára predesinált *Gördöcs Benedek* emlegették erre a kitűnően jövedelmező egyházi állásra. A város közönsége azonban felekezeti különbség nélkül *Szakszó Rezső* mellett foglalt állást, a minek következtében ő lett a debreceni kispóspó plébános. Általános sajnálkozást keltett az a tragikus bal eset, a mely miatt innen Nagyváradra, a káptalanhoz kellett elköltöznie.

A csakhamar sirbaszállott *Szakszó* után következett *Wolaffka* Nándor. Akkor a katolikus ügyeket intéző osztálytanácsosa volt a vallás- és közoktatási miniszteriumnak. Az egyház-politikai időkben lét-rejött konfliktusa miatt kellett a gyakorlati lelkészség terére visszatérnie. Választott püspök volt, megyés püspökséget azért nem nyerhetett, mert Róma előtt szabadkőmiveség gyanujába keverték, a mit csak nem rég velett szemére a „Magyarország” írója (báró *Kaas Ivo*) a midőn Debrecenben,

az általános titkos választói-jog népgyűlésének plakátját aláírta. Hogy mégis fényes képességeihez illő, az ő nagymérvben kifejtett jótékonyági hajlamának megfelelő helyre állítsák, a debreceni, az egész országban csaknem páratlan javadalmaszása plébániát juttatták *Wolaffkának*.

Ravatala előtt nincs, aki tagadja, hogy *Wolaffka* nagy pap és így nagy szónok is volt, a ki Debrecenben eddig nem látott, magas színvonalra és intenzivitásra emelte a katolikus hitéletet s emelett ellehetett mondani, hogy — sok kartársával ellenkezőleg — példát mutatott abban, hogy éppen csak a pap az, a kinek nem szükséges fölötte komolyan vennie a *vasárnapi munkaszünetet*. Azt sem szabad emlékéitől megtagadni, hogy egyrészt *tetőtől talpig uri ember* volt, módorában a finom francia abbé valódi mintaképe s mint ilyen, mestere az emberekkel való bánásmódnak, másrészt jó ember, nagylelkű jötevő, a ki javadalmait nem fordította saját személyi kényelmére, hanem ezeket nem egyszer rovására is. Jót cselekedett egyesekkel, nem tekintve hogy azok katolikusok, protestánsok, vagy zsidók voltak e, vallásának közintézményeit pedig valódi fejedelmi áldozatkészséggel támogatta.

Melő volt elődeihez, népszerűvé is lőn, mint azok voltak, de tagadhatatlan, hogy ezt a népszerűsége nem szerezte meg egy csapással az e tekintetben különben sem köny-

(Wekerle utazása.)

Wekerle miniszterelnök a legközelebbi napokban Bécsbe utazik, hogy a gazdasági kérdésekben újfent felvegye az osztrák kormányval a tárgyalásokat.

(Tót napilap.)

Zsolnáról jelentik, hogy ott a tót nemzetiségi orsz. képviselők bizalmas értekezletet tartottak, a melyen egy tót napilap megindítását határozták el. Hír szerint a Budapesten megjelenő Slovensky Tyzdennik helyét politikai napilappá változtatják át. Hodza Milán orsz. képviselő főszerkesztése mellett.

(Délutáni ülések.)

Justh Gyula elnök a Ház megalakulása után indítványozni fogja, hogy hetenként négyszer délután 3—7-ig is legyen ülés.

(Az általános választói-jog.)

Politikai körökben elterjedt hírek szerint a belügyminiszterium kodifikáló osztálya megkezdte az általános választói-jogról szóló törvényjavaslat tervezetének kidolgozását.

(A király Bruckban.)

Ő felsége holnap délután a brucki gyakorlatokra utazik.

(A király elutazásának elhalasztása.)

Késő éjjel táviratozza tudósítónk, hogy a királynak holnapra tervezett elutazását elhalasztották.

(Horvát képviselők a függ. pártban.)

A Horvát képviselők ma este fennjártak a függetlenségi pártban, a hol nagyon rokonszenvesen fogadták őket. Kossuth sokáig elbeszélgetett velük.

(Pótválasztások.)

A József-városban reggel ért véget a választási küzdelem. Dr. Nagy Dezső nyerte el 114 szavazattal a mandátumot.

Letenyéről táviratozzák: A mai pótválasztáson, mivel Bosnyák Géza visszalépett, Dobrovics Milán függetlenségét egyhangulag megválasztott képviselőnek kiáltották ki.

A dobrai választókerületben is ma van a pótválasztás. Moskovicz alkotmánypárti és Rozvány román nemzetiségi között. Az alkotmánypárti jelölt van előnyben.

A választás a késő esti órákban rendezés nélkül befejeződött. Moskovicz Iván alkotmánypártit 33 szótöbbséggel Rozvány nemzetiségivel szemben képviselőül megválasztották.

Országgyűlés.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, május 23.

A képviselők ma hivatalosan is bemutatkoztak olyaténképpen, hogy megbízólevelüket letették a Ház asztalára. A nagyságoknak természetesen viharos éljenzésben volt részük.

Az ülésekről a következő tudósítást adjuk:

I.

A képviselőház ülése.

A mai ülés a munka jegyében kezdődött.

Korelnök pontban tíz órakor megnyitja az ülést.

Korjegyző felolvassa a múlt ülés jegyzőkönyvét, melyet észrevétel nélkül hitelesítettek.

Korelnök elrendeli a mandátumok benyújtását.

Korjegyző olvassa a névsort.

Egyik másik képviselőnek kijut az éljenzésből. Barabást, a három mandátum tulajdonosát éljenzik meg legelőbb, azután Darányit, Kossuthot, Thaly Kálmánt, Wekerle Sándort.

Korjegyző ezután felolvassa a horvát képviselők névsorát.

Korelnök az ülést egy félórára felfüggeszti. — Szünet után kisorsolják a kilences bizottságot.

Korelnök bemutatja gróf Dessewffy Aurél főrend levelét, a melyben bejelenti, hogy a királdi választó kerületben történt megválasztását nem fogadja el.

Ülés vége 2 órakor.

II.

A főrendiház ülése.

Dessewffy Aurél elnök fél 11 órakor nyitja meg az ülést. Meleg szavakban emlékszik meg Károlyi Sándor gróf elhunytáról, mint a méltóságos Ház nagy veszteségéről.

Több átirat felolvasása után elnök elrendeli a szavazást a bizottságok felett.

Az ülés 11 órakor ért véget.

[Dr. Wolaffka Nándor halála.]

— május 23.

Az általános részvét, amely az elhunyt egyházi halála nyomán fakadt, — ma már impozáns módon kezd kibontakozni. Az összes kath. egyesületek koszorút helyeznek a ravatalra s ezenkívül mozgalmat indítanak ama tervnek, amely Wolaffka-alapot akar kreálni a kath. főgymnasium szegénysorsu tanulói számára.

A temetésre történt intézkedésekről a következőkben adunk számot:

A ravatalon.

A vöröskereszt-kórház kápolnájában tegnap déltől ma estig fektetett ravatalon az elhunyt püspök holtteste. Az „Entreprise” temetkezési intézet egyszerű koporsót adott s a beszentelés is igen egyszerű volt. A ma esti vonattal aztán a koporsót utnak indították Debrecenbe, ahol a hajnali vonatnál Gebauer temetkezési intézetének emberei várnak rá s egyenesen a püspök lakására szállítják.

A részvét.

A temetési szertartás és a szükséges intézkedések megállapítása végett ma délután 3 órakor együttes ülést tartottak a kath. egyházközség és gimnázium választmányai és az iskolaszék. Ezen az ülésen a ravatal helyéül a Svetits leánynevelő intézetet jelölték ki és egyuttal elhatározták, hogy a ravatalra díszes koszorút helyeznek.

A három kath. egyesület nevében dr. Irinyi István fogja a sírnál elbucuztatni a halottat.

A Szent-Erzsébet nőegylet választmányja ugyancsak díszes koszorúval rója le kegyeletét.

nyen hangolható Debrecenünkben. Nem ösmerték meg egymást ő, a sima modoru főpap és a vastagnyakusága mellett szigorúan kritikus, puritán civis város. Legelső kontraverziája — ha jól emlékszünk — az volt, hogy magát „Debrecen kath. plébánosának” irogatta alá. Lelkipásztori buzgóságát sokáig tulbuzgó lélekalászatnak tekintették s a magán életben is sok keserűséget kellett elviselnie, a melyek az ő érzékeny kedélyt sokszor vérezték meg.

Az idő azonban csakhamar elsimitja az ilyen félreértéseket és ellentéteket. Csakhamar kitűnt, hogy őszintén szereti Debrecen, annak ugy népe, mint előkelősége nem sokára már kitűntető szeretettel környezte a nemeslelkű főpapot. Szegények fölsegítője, árvák gondviselője, gyermekek jó barátja, híveinek atyai lelkü tanácsadója volt Wolaffka. Meggyőzte azokat, akik aggódva szemlélték erélyes munkálkodását, hogy a mit ő a debreceni katolicizmus érdekében cselekszik, az emelésére szolgál Debrecen szellemi és erkölcsi előhaladásának is. A kik egyebet nem ösmertek el, belátták azt, hogy ezzel a lánglelkű munkálkodással érdemes versenyre kelni és bizony elkellette más irányban is a nemes versenyvagyat és kedvet.

A róm. kath. klérusnak a közjóért fenyvesen áldozó főpapjai közül való volt, a kiknél a dus egyházivagyton rendeltetését jobban igen kevesen fogták fel. Ez a felfogás

a szekularizáción ellen való, leghathatósabb agitáció sokat és nagyot alkotott, aminek részletes elősorolása kiteszi a rövid Tárca-cikk keretén. Hogy többet ne említsünk, a róm. kath. főgymnasium ügyének befejezése, a Svetits-leánynevelőintézet, számos vallásos és társadalmi jellegű általános, vagy ifjusági egyesület betetőzéséről fogják megemlégetni, nem is említve, hogy a város társaséletének föllendítésére jutott lelkesedése, ideje és áldozatkészsége. Ez a magakimélést kizáró, óriási munkásság okozta, hogy a lélek ugyan mindenkor kész volt, de annak romlandó hüvelye a test engedni kezdett, mikor végre (éppen a nagyhét lélekemelő szertartásai közben) a buzgó pap, éppen hitének egyik tárgyával, a szentséggel kezében összeroskadott. Érezte ő a vég közeledését, ki is jelentette, hogy miután magát ezentul gyengének érzi hivatása teljesítésében vissza fog vonulni és nyugalomra térni. Nem használt az, hogy enyhe égálgalat kereste üdülését. Reményvesztette távozott hívei köréből, a kik immár élettelen testét fogják viszontlátni annak, kinek tevékeny szelleme, derűs kedélye és erőteljes viruló külseje még évtizedekre szóló életet jósoltak vala!

Bármit beszéltek róla később leszerelt, de kezdetben tevékeny és hangos, — nem ritkán a saját hívei között is találtatott — bírálói, én egyetlenegy találkozásból láttam,

hogy Wolaffka jó ember volt. A róm. kath. elemi iskola kis tanítványai számára, évekkel ezelőtt, mint minden évben, majális rendezett a Nagyerdőn. Megvendégelte a kicsinyeket, majd közéjük vegyült és együtt játszott, futkározott a lányokkal és fiúcskakkal. Viseltes reverendát öltött, hogy a fűbe is leheveredhessen a vidám népeccékkel, majd elővette a hegedőjét és táncra ébresztette a sereget. Azután következett a majális klú-ja. Megérkezett a vásáron mutogatott állatsereglet fölátványossága, az elefánt! Wolaffka rendelte a majálisra. Képzhetjük, hogy micsoda gaummal fogadták a szokatlan vendéget, az örvendezők örvendezője pedig a jó lelkű püspökkácsi volt. Lehetett-e egyéb, mint jó ember, ki a mi urunk Jézus Krisztusként — magához eresztette a gyermekeket, kiké a mennyeknek országa!

Most már visszatért hite szerint Jézusához Nyerje el érdemelt jutalmát a másvilágon az ég pedig ugy engedje, hogy utódja is oly buzgó, oly jó, oly hü pártfogója legyen a népnek, aminő az elköltözött volt. Ha ilyen pap következik utána, Debrecenben ezentul is szent lesz a béke az Isten más más szertartások szerint imádó, de egymást testvéreként szerető emberek között!

Ezekon kívül a kath. Livek között nagy arányu mozgalom indult meg abban az irányban, hogy koszorúmegváltás címén tekintélyes összeget gyűjtsenek össze, amelyből szezenysarsu gymnásiumi tanulók számára Wolaffka alapot létesítenének.

A temetés.

Az elhunyt egyházfő hült tetemét pénteken reggel teszik díszes ravatalra a Szejtis leánynevelő intézet dísztermében, miután sem a plebánián, sem a gymnásium épületében nincs elegendő hely. A ravatalt pénteken délelőtt és délután a közönség is megtekintheti.

A temetési szertartást, amely szombaton délelőtt lesz *Fecser Antal* nagyváradai felszentelt segédpüspök végzi fényes segédlettel.

A temetési szertartás módzatait azonban végleges határozottsággal nem lehetett megállapítani, miután abba beleszólásuk van az elhunyt hozzátartozóinak.

Epp úgy nincs megállapodás arra vonatkozólag sem, hogy hol helyezik az elhunyt püspök holttestét örök nyugalomra.

A kath. egyesületek táviratban kérték meg a belügyminisztert, hogy a templom sírboltjában pihenjen a holttest, de, ha a belügyminiszter ezt nem enged meg, a kath. temetőben helyezik örök nyugalomra.

A püspök helyettesítése.

A vörös-kereszt kórház nyomban értesítette dr. Wolaffka Nándor elhalálozásáról a debreceni polgármesteri hivatalt, a főkapitányságot s a nagyváradai székes káptalant, amelynek az elhunyt tagja volt. A nagyváradai székes káptalan a helyettesítéssel Spetti Gyula nagyváradai kanonokot bízta meg.

Előttünk, előttem áll az elköltözött mosolygó, jóságos arcával, a melynek férfias vonásaira, az anyai csókkal a mindeneknek hatalmas Istene nagy kertjéből reá lehetett az ihletés, a szépség, a szónoki hivatottság s a szeretet legjobb virágszít. Jöjj hozzánk vissza — úgy vártunk reád, a pásztor nélkül árva itt a nyáj, — jöjj, hazudtold meg a rideg valót, álom a holt hir. mint álom az élet, a gyermekek, szegények, barátaid, a klastrom s hiveid nevében híjlok — a jótékonyosság, a szeretet szavával kérlek a kis tanítványok s ezreknek könnyével könyörgünk az egeknek urához . . . A hívó szót, könyörgést egy fekete álaré fogja fel — nem hallod szózatunk, — az a nemes szív, melynek métyele annyi szegénynek s kétségbeesetnek panaszára gyógybalzsamot adott — megszűnt dobogni és a mosolygó ajk már szóra uem nyílik. A ki mindenkit vigasztalni tudott — az alkotó parancsoló szavára im visszatér az urnak zsámolyához és a magasból nézi hiveit s védi a keresztet, mert harcra volt a szónak fegyverével, a jó s igaz ügy büszke harcosa . . . Nyugodni tér a tetek embere, a végtelen őr, mely előttünk áll s a honnat nem tér vissza, utazó szelleme által szelé, de a porhüvelyhez eljárnak az árvák, a sírgödör emlékéit el nem fedi, látunk, előttünk vagy, mint hogyha hallanánk: „Ki tudja, hogy a kik mostan együtt vagyunk, egy év letelte alatt a sír melyikünknek ad örökös nyugvó helyet s melyikünk felett zeng a halotti ének.” . . .

Az üdv hona messze s te elértél oda, hol az örök béke s nyugalom honol, közös hazánkba, hol a küzdelem s a szeretet egy sírban elpihen . . . Szép kikeletnek kedves gyermekei, ti kis virágok, az álmodozó felett susogjatek halk altató danát s te esti szellő fohász alakjában vidd el a távozóhoz lelkiünknek szózatát: Isten veled, legyen szép sír álmod, — Isten veled kedves főpásztorunk!

Ibrányi Miklós.

Irodalom és Művészet.

Brown Jean újabb hangversenye.

Brown Jean a tiz éves csodagyermek, holnap tartja 2. hangversenyét az „Arany Bika” dísztermében. A d. e. 11 órakor kezdődő hangverseny műsora a következő: *Wieuxtemps* „Ballade et Polonaise.” *Wieniawsky* „Legende Kuyawiak.” *Sarasate* „Faust.” *Wieuxtemps* „Fantasia Appassionata.” A hangverseny — az előbbinek sikere után — a legszebb reményekkel kecsegtet.

NAPI HIREK.

Napról-napra.

— május 23.

Jaj be sok boglár és ékszer,
Beh sok kucsma, beh sok csalma . . .
Szép, de mind láttuk elégszer,
Ez a látszat megint csal ma!

*

A jó osztrák már is bőszül . . .
Hogy ifjodunk, attul őszül.

Már lemondni kész *Wekerle* . . .
Huncut osztrák még se ver le!

*

Virrassz, virrassz jó *Apponyi*
Nemzetünk szétfoszló álmán . . .
Szól: „Legyek *Batthiány Lajos*,
De nem leszek *Tisza Kálmán!*”

Csalás, lopás, sikkasztás mindenfelé.

— május 23.

A nagyon kifinomodott korszakkal, mikor minden vágy is kielégítést nyer, napi renden látjuk, hogy a csalások, lopások és sikkasztások is csak úgy követik egymást.

Az ember azt hiszi, hogy ez csak népünk alsó rétegében divatozik, pedig nem úgy van, mert épen jó példával az intelligens, uri nép jár elől, sőt lehetne mondani, hogy a legnagyobb gazemberek épen ezeknek az osztályából kerülnek ki.

A legnagyobb furfang kell hozzá, hogy tetteik eredményre vezessenek, ki kell keresni a pillanatot, mikor a szándék kivihető legyen, hogy a prédát megcsipve, az ügyefogyottat kijátsza, de még inkább, hogy alkalmas percben aztán kerekét is lehessen oldani.

És ha ezek a gyönyörű mákvirágok most már ily sűrűn tenyésznek, úgy hogy az ember sehol, és soha sem biztos, mikor kerül egy ilyen kétszínű csaló körme közzé, ugyan kinek volna kedve bizni az emberiségben, még ha olyan emberrel akadna is össze, kit szeretve lehetne ölelni keblére?

A törvényszéki tárgyalásokon, melyek nagyon is nyilvánosak, látjuk, hogy a nagy közönség tolong, hogy szóról szóra hallhassa, mint lesznek az aljas, undok tetek elkövetve, nem is említve a gyilkosságokat, melyekért főleg a mi népünk annyira lelkesül.

Benne vagyunk a legmodernebb században, élvezzük gyümölcseit, de hogy ébren kell lennünk, mert az ember, ha lehetne még az uristent is kijátszaná, — az bizonyos.

—6—

— **Istentiszteletek** Az ágost. hitv. ev. templomban áldozó esütőriőkön d. e. 10 órakor az istentiszteletet *Hudák János* segédlelkész végzi.

A gör. kath. kápolnában, ma, Áldozó esütőriőkön: 6 órakor reggeli istentisztelet.

délelőtt 9 órakor szent mise, pra. ükésio, délután 3 órakor esteli imaszolgálat, utána májusi ájtatosság, szent beszéddel.

— **A jog- és pénzügyi bizottság ülése.** A jog- és pénzügyi bizottság ma délután 3 órakor *Bészler Károly* h. fője, gyzó elnöklete alatt ülést tartott, amelyen a 2. ár-számadás megvizsgálását folytatta és befejezte. A bizottság csupán néhány jelentéktelen észrevételt tett.

— **Csapókerti függetlenségi kör majálisa** vasárnap, május 27-én este lesz a nagyerdei Dobos pavillonban. Nagyon sokan készülnek ezen kedélyes, magyaros mulatságra, melylyel a csapókertiek a 48-as eszmék első diadalát óhajtják megülni.

— **Hibaigazítás.** Ma reggel megjelent számunk „Tollhegyen” c. rovatában „Introiti” h. „Introite” olvasandó.

— **A nőipariskola majálisa.** Álomvilág volt tegnap este a Dobos. Benépesült: szebbnél-szebb tündérekkel, a kik ennivaló és mindig megbocsátható pumpolással árulták a tombolajegyeket, melyekkel *Fortuna* kegyeltjei gyönyörű kézimunkákat nyerhettek. A tombolat tánc követte, mely csak a késő hajnali órákban ért véget. Érdekességét fokozta az is, hogy a száznál több tulipános férfi rendező mellett bájos leányok is buzgólkodtak a rendezésben, így különösen: *Kiss Kari*, *Oláh Irma*, *Materny Aranyka*, *Soluw Olga*, *Kovács Margit*, *Csiky Annus* stb. Főrendező *Cziffer Jenő* volt, a cigányajdai tisztet *Oláh Béla* töltötte be, a tőle megszokott szilaj jó kedvvel s kedves bobémsággal.

— Apponyi Albert gróf gyásza.

Apponyi Albert gróf kultúrminisztert családi gyász érte: egyetlen testvére, Apponyi Georgina grófnő, *Marzani Albert* gróf szolgálaton kívüli császár királyi osztrák kerületi biztos felesége, ma ötvenöt éves korában elhunyt. *Marzani grófnő*, aki 1883-ban ment férjhez, *Dajanoban*, *Bozen* közelében lakott. Apponyi Albert gróf ma délelőtt értesült a halálesetről s nyomban elutazott elhunyt testvérenek temetésére.

— **Eljegyzés.** Dr. Domokos Andor helybeli fiatal ügyvéd eljegyezte özv. *Kiss Gyuláné* sz. *Vadon Mária* kedves leányát *Erzsikét*.

— **Dr. Wolaffka Nándor képei.** A megboldogult püspököknek legutolsó igen jól sikerült fényképei lettek kitéve *Letzter József* fényképésznek a posta épületen lévő kirakatában. *Varga József* butorkereskedőnek a Piac-utcán lévő kirakatában ugyancsak *Letzter műterméből* egy életnagyságu olajfestménye látható gyönyörű kivitelben a megszólalásig hüen találva. A képeknek naphosszat igen sok nézője van.

— **Siketnémák kirándulása.** A siketnémák debreceni intézete 48 növendékét a jószívű emberek adományából tartja el. Azt tapasztalta az intézet, hogy az adományok épen azoktól az emberektől érkeznek, akik tapasztalatból ismerik az intézetnek áldásos működését, akik hallották beszélni a tanult siketnémákat és személyesen meggyőződhetek róla, hogy az intézet nemcsak ismeretekre tanítja növendékeit, de korán rászoktatja őket a munkára is. Éppen ezért az intézet minden alkalmat megragad, hogy működését minél szélesebb körben ismertté tegye. Most vasárnap két tanára és kilenc növendéke *Hajduböszörményben* voltak és ott a város háza nagytermében előadást tartottak. A kirándulókkal együtt ment *Oláh Károly* kultúr tanácsnok is, aki a siketnémák iránti meleg jóindulatát minden egyes alkalommal kimutatja s az intézet érdekeit leginkább szíven viselvén, bokros elfoglaltsága mellett is mindig szakít magának időt arra, — hogy védenői mellett szót emeljen. *Hajduböszörményben* vasárnap voltak a *Boesbay-ünnepélyek* is és dacára ennek a siketnémák beszédének meghallgatására mé-

gis összegyűlt a város színe-java, úgy, hogy a terem nagyon is szűknek bizonyult. Az előadás folyamán elméletileg tájékoztatták a hallgatóságot a siketnémákról és tanításuk módjáról, majd a tanítás eredményét mutatták be, mely a legnagyobb esodálattal keltette. Oláh Károly is felszólalt s igen szép beszéd keretében ajánlotta a hallgatóság jóindulatába a siketnémákat. Végül Somossy Béla polgármester elismerésének és köszönetének adott kifejezést, hogy a város lakói olyan nemes gyönyörűségben részesülhettek. A jelenlevők önkényes adományait egy kitett perselybe rakták össze, mely 71 koronára rugott. Köszönet érte az adakozóknak. A kirándulók mindnyájan a városnak voltak szívesen látott vendégei s néhány kellemes óra eltöltése után a délutáni órákban tértek vissza Debrecenre.

— Az osztályorszájáték mai huzáson a következő nagyobb nyereményeket sorolták ki:

15.000 koronát nyert: 85267.
10.000 koronát nyert: 17467.
2000 koronát nyertek: 69308. 72139.
1000 koronát nyertek: 7792 107786
121334

500 koronát nyertek: 58405 103900
110358 122898.

300 koronát nyertek: 3557 7172 7437
10317 35819 38218 41725 64348 105780
118300 118570 124018.

100 koronát nyertek: 4988 5560 7264
12296 12451 15513 16127 18748 30376
34101 38802 40942 44914 44981 46629
49741 50262 50605 51103 51601 52656
31729 54097 56631 57375 64436 65371
66498 68947 72309 73578 80239 80760
80975 82087 83395 85359 89279 94026
94409 94592 102098 102411 102648 104851
106292 106486 111741 113010 113084
114000 118602 122325 122981 123249
123753 123755

A többi kihuzott számok 40 koronát nyertek.

— Orfeum a Bikában Zsefolásig megtelt ma este is az orfeum nézőtere. A közönség pompásan mulatott az egyes számokon. Holnap ünnepi előadás lesz változatos és részben új műsorral.

— **BocsKay Emléke H-Böszörményben.** Hajdu-Böszörményből írják: vasárnap Hajdu-Böszörményben nagyszabású BocsKay-ünnepélyt rendeztek. Délelőtt 10 órakor a ref. községi fiúiskola udvarán a népiskolák ünnepélye volt több ezer ifnyi közönség előtt. A feldíszített iskolaépület udvarán a növendékek énekkara a Himnust énekelte. Ünnepi beszédet mondtak Dobó Sándor tanító és Porosalmy Gyula tanítási vezető elnök; szavaltak Domján Erzsébet tanítónő és egy fiú és leányiskolai növendék. Az ünnepélyt a növendékek énekkara a Szózat elnevelésével zárta be. Délután 4 órakor a főgimn. tanári kara és ifjúsága tartottak ünnepélyt a tornaacsarnokban. Itt emlékbeszédet mondott dr. Bessenyei Lajos tanár, két diák hazafias szavakat, az intézeti énekkar több hazafias dalt adott elő. Reggel a ref. templomban ünnepi istentisztelet volt. A házakat fellobogózták.

x **LETZTER JÓZSEF** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfaluassy ház. Állandó fényképalkotás a műterem kapubejáratánál levő kiskabátban.

x **Magyar ember nem használ mást, csak a híres Hajdusági pedrót,** mert legjobb bajsznövesztő és ápolószer az összes bajszpedrót készítmények között. Hatása gyors és biztos! Postán 3 doboz 2 korona 15 fillérért utánvétellel bármintve küld a készítő Grósz Nagy Ferencz gyógyszerész, Debrecen, Kossuth-utca. 107—x 52.

x **Nincs többé hajhullás.** Kipróbált, legjobb szesz hajhullás ellen az **Iziz** hajszesz. Két-három heti használat után a leg-erősebb hajhullás tökéletesen megszűnik. — Orosz szesz, mint mindenki használhatja. Ára csak egy korona. Kapható használati utasítással Debrecenben **Szilcz** Ferencz gyógyszerésztárában, Piac-utcán.

x Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.

SPORT.

Szövetségi tornaverseny tiszteletdíjai. A május 27-iki tornaversenyre felajánlott szép tiszteletdíjakat a rendezőség a következőleg osztotta be az egyes versenyszámokra. 1. Debrecen sz. kir. város adományából szerzett egyik tiszteletdíjat nyeri a stafétafutás első győztes csapatjának az egylete. 2. A másik városi díjat nyeri a súlylökés versenyének első győztes csapatja, szintén egylete számára. 3. A debreceni kaszinó díját a magasugrásban győztes hatos csapat egylete kapja. 4. A kereskedelmi csarnok tiszteletdíját nyeri a rudugrás győztese. 5. A debreceni pénzügyintézetek tiszteletdíját az egynegyed angol mérföldös (402 és egynegyed m.) futás győztese kapja. 6. A debreceni ipartestület díját nyeri a diszkoszvetés első győztese. 7. A debreceni tornaegyesület díját a 100 méteres futás győztese kapja. 8. 9. Gróf Eszterházy Pál tiszteletdíját nyeri az összetett tornászati főverseny első győztese, a második kapja Löfkovics Arthur egyleti tag díját. 10. Gróf Waldeck Frigyes egyleti alapító tag díját a legjobb magasugró kapja. 11. Molnár József egyleti alapító tag díját a legjobb súlylökő nyeri. A rugólabda és a fűleslabdaversenyek győztes csapatjai számára a Magyar Tornaszövetség vándordíja van kitűzve. A mintacsapatok oklevelet kapnak. Ezekon kívül valami 100 érem kerül kiosztásra.

Próbamérkőzés. Az erők kipróbálására a tornaegyesület versenyzői csütörtökön délután fél 5 órakor a sporttérre az összes versenyszámokból mérkőzést tartanak, melyre a tagok figyelmét felhívjuk.

Kedvezményes jegyek a torna-versenyre. A tornaverseny rendezőbizottsága elhatározta, hogy oly egyleti tagoknak kik a múlt félévi tageági díjjal nincsenek hátralékban, a vasárnap délutáni tornaünnepre félárú belépti jegyet ad, ha ez iránt az egyleti pénztárhoz fordultak. A tőle kaptak névre szóló utalvánnyal a jegyet Löfkovics Arthurnál válthatják meg. Az ünnep délutánján a pénztárnál kedvezményes jegy nem lesz. Ez a kedvezmény csak a nyílt tribün ülőhelyére szól.

SZÍNHÁZ.

* **Nyiregyházáról.** Ujházy Ede vendégszereplését nagy érdeklődéssel várja a közönség. „Az aszfaltbetyár“-t, a melyben nálunk Kondor Ernő legszebb sikerét aratta a nevelő ur szerepében, Nyiregyházán Bérczy Ernő játszotta igen szép sikerrel. — A **sóstói Tulipán ünnepélyre** számosan készülnek Debrecenből is áldozó csütörtökön. **Hat színpadon** folynak majd az előadások. — A jegyek árai: I. és II. osztályú személyjegy 2 korona. I. és II. osztályú gyermek jegy 1 kor. II. és III. osztályú személyjegy 1 korona. II. és III. osztályú gyermek jegy 50 fillér. Polgárijegy, diák- és katona-jegy 60 fillér, polgári gyermek-jegy 30 fillér. A közönség kéri, hogy a jegyet láthatóan, kalap, kabátja feltűzve viselje, nehogy az ünnepély területén alkalmazzon ellenőrk a jegy újból megváltását követelhessek. Tekintettel a közönség kényelme, a városi kis vasut óránként többször fog közlekedni. Felülvezetések az egyes pénztárnál eszközölhetők és hírlapilag lesznek nyugtázva. Az ünnepély egész területe este pazar fényvel lesz kivilágítva. Az ünnepély napján délelőtt a városon keresztül nagy díszfelvonulás zenével, bandériummal és egy teljes állatsereglettel, melyek bár vadak, de szelidek mert nem harapósak. A „Tulipán-szövetség“ javára a tiszta jövedelem egy része fordítatik.

TAVIRATOK.

Ibsen meghalt.

Krisztiania, május 23. Ibsen Henrik, a világhírű drámaíró ma meghalt.

A cár programja.

Pétervár, május 23. Gorenkyin, a minisztertanács elnöke ma a cár elé terjesztette a дума feliratára válaszképpen adandó kormányprogramot, a melyet a cár jóváhagyott.

A дума működése.

Pétervár, május 23. Stulipin belügyminiszter törvényjavaslatot terjeszt a Дума elé a helyi közigazgatás újjászervezése iránt. A kadétpárt parlamenti bizottsága véglegesen elfogadta egy a дума elé terjesztendő javaslatot, mely az általános, korlátlan, egyenlő és közvetlen választói-jogot követeli nemi különbség nélkül.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, május 23.

Buzakinálat kielégítő, vételkedv javult Lanyha irányzat mellett 24,000 métermázsza került forgalomba 15 fillérral olcsóbb áron. Egyébb gabonanemek között rozs 5—10 fillérral olcsóbb, a többi lanyha. Idő: szép.

Buza áprilisra	névleges.
Buza májusra	15.62—64.
„ októberre	—
Rosz áprilisra	12.84—86.
„ májusra	névleges.
Zab áprilisra	12.66—68.
„ októberre	12.86—90.
Tengeri májusra	13.06—08.
„ júliusra	—
Repece augusztusra	28.80—29.

Törvénykezés.

Z. Fekete Imréné és társa bűnpöre.

A Vidi-pusztai gyilkosság.

Esküdszéki főtárgyalás.

Harmadik nap.

(Saját tudósítónkból.)

— május 23.

A szenzációs, nagyszabású bűnpör tárgyalása befejezés felé közelg. Ma folyt le a harmadik nap. A késő délutáni órákban véget ért a tanúk kihallgatása. Az est folyamán pedig az orvosszakértők is kifejtették véleményüket. Holnap reggel a perteszédekre kerül a sor és legkésőbb pénteken délre már ítélethozatal is várható. Mint a körülmények sejtene engedik Cs. Tóth Imre ellen az ügyész minden valószínűség szerint elejti a vádat. Ez az ember ha a látszat ellen bizonyít is, az első pillanatra ezt a benyomást teszi a megfigyelőre, hogy nem lehet bűnös a reája rótt büncselekményben. De ettől eltekintve a tanuvallomásokból is kitűnik ártatlansága s így felmentése szinte bizonyosra vehető. — Annál nagyobb lesz azonban az elvetemült, gyilkos asszony bűnhődése, akinek büntette így kétszeresen súlyosabb beszámítás alá esik.

A mai tárgyalásról részletes tudósításunk a következő:

Kinek vallott először Z. Feketéné.

Reggel 9 órakor dr. Oláh Miklós elnök meg nem csappant érdeklődés mellett nyitja meg a tárgyalást. A tárgyalási terem pad-sorai szorongásig megteltek közönséggel. A tanúhallgatások sorát Szepeszy fogházfelügyelő vezeti be, aki elmondja, hogy ő, volt az első, aki előt Z. Feketéné vallomástételre jelentkezett. Egy napon Besenyői fogházör-mester jelentette neki, hogy az asszony be-szélni szeretne vele. Erre maga elé vezet-tette és akkor a legnagyobb meglepetésére elmondta neki a maga borzalmasságában a gyilkosság minden részletét.

Az ügyész: Nem mondta önnek Fek-eténé, hogy Cs. Tóth Imre tudott a dologról?

— De igen mondta, sőt azt is elmondta, hogy abban állapodtak meg Cs. Tóthtal, hogy egy lövéssel kell az asszonyt megölni, aztán be kell hurcolni a kukoricásba, mel-léje kell tenni a revolvert, hogy öngyilkos-sága plausibilis legyen.

— Emlékszik arra, hogy a levélről tett említést Feketéné?

— Igen, azt mondta, hogy a tett elvég-zése után Feketéné elküldte Fülöp Julit, hogy dobja be az ablakon a levelet és ő meg is tette.

Dr. Kardos a tanuhoz: Mondja meg tanu ur, milyen benyomást tett önre Z. Fe-keténé első vallomása őszinté volt-e, vagy azért vádolta meg Cs. Tóth Imrét, hogy a sorsán könynyítsen.

— Rám azt a benyomást tette, hogy Fülöp Julira tett vallomása hazugság. Cs. Tóthra vonatkozó vallomása pedig igaz.

— Hát mikor visszavonta a vallomását?

— Fülöp Julira vonatkozó vallomása érthető volt, de Cs. a Tóthra vonatkozó visz-zavonás őszinteségében nem hittem.

— Tud ön arról, hogy Feketéné a fog-házban kártyát vetett?

— Igen, de akkor tudtam már csak meg, amikor Feketéné már nem volt letar-tóztatva, hogy papírból kártyafélét csinált és ki vetette Markóné nevű fogolytársá-nak, hogy sikerül neki szabadulni és Mar-kóné nagy beteg lesz. Ezt úgy tudtam meg, hogy mikor ez a Markóné súlyos betegség-ből felépült, jelentkezett nálam és elmondta ezeket a dolgokat.

Dr. Körösy a tanuhoz: Nem mondta Feketéné önnek, hogy Cs. Tóth Imrére vonatkozó vallomását mért vonta vissza?

— De igen, azt mondta, hogy nemsokára az Isten színe elé kerül és tisztán akar oda jutni és nem akar ártatlan embereket vádolni.

— Lehetségesnek tartja ön, hogy Fe-keténé a fogházban Cs. Tóth Imrével beszélt.

— Azt kizártnak tartom.

Az elnök ezután megkérdezte Z. Fek-eténé, hogy mi készítette arra, hogy őszinte vallomást tegyen a fogházfelügyelőnek, mire az hivatkozott a szomorú lelkiállapotára.

Elnök Feketénéhez: Hát nem volt benne Cs. Tóth Imre a dologban? Ha nem, hát mért tette rá a terhelő vallomást?

— Haragudtam rá, mert én szerettem volna már régen véget vetni a dolognak, de ő még házasság ember korában sem hagyott békét nekem.

— Amikor a vizsgálóbírónál jelentkezett, hogy Cs. Tóth ártatlan, tudta maga azt, hogy már le van tartóztatva?

— Nem tudtam. A tanu esküt tesz.

Fülöp Julia kijeleuti, hogy vallomást tenni nem akar.

A gyilkos asszony férjének vallomása.

Z. Fekete Imre, férje a vádlottnak, ki-jelenti, hogy akar vallomást tenni.

— Emlékszik arra, hogy mikor bemen-ték Böszörménybe és ott aludtak, mikor fe-küdték le?

— Ugy fél 9 óra lehetett.

— Mit mondott Cs. Tóth Imre, mikor keltsék fel?

— Éjfélkor.

— Ki keltette fel magukat?

— Cs. Tóth András, Imre öccse, úgy 12 óra tájban.

— Valta-e észre, hogy a feleségével Cs. Tóth Imrének szerelmi viszonya volt?

— Az egész világ tudta, de én nem.

— Jó életet élt Cs. Tóth a feleségével?

— Nem éppen, mert sokat ivott Imre és a felesége e miatt sokszor szidta.

— Milyen természetű a felesége?

— Nem mondok rá semmit. Én már mentem ki a tanyára részesen is, de nem szólt semmit. Csöndes természetű asszony volt.

— Adtak el a baj előtt valami jó-szágot?

— Igen, egy tehenet 75 forintért.

— Kinek volt az ára?

— Nálam, a zsebemben?

— Tudott venni a felesége pénzt vala-honnan, hogy két puskát is vehetett?

— Tudott.

— Mikor a felesége kiszabadult innen, nem mondta magának, hogy Cs. Tóth is benne volt ebbe a dologba?

— Nem szólt, de nem is kérdeztem.

— Kinek jutott eszébe a tehenet be-hozni Debrecenbe?

— Cs. Tóth Imrének.

Dr. Kardos védő, a tanuhoz: Járt ma-gunknál Cs. Tóth avval a kécsőví puská-val? És kikísérte maga az utra?

— Igen — ki szoktam a vendéget kísérni.

Dr. Körösy, a tanuhoz: Volt a maga házában revolver?

— Nem volt arra szükség.

— Volt-e alkalma a feleségének meg-tanulni a revolver kezelést?

— Nem tudom.

— Nem panaszkodott a felesége magá-nak, hogy Cs. Tóthné nem akar vele érint-kezni?

— Nem szólt, engem az nem érdekelt.

— Iszákos ember volt Cs. Tóth Imre?

— Ittas volt elég gyakran.

— Küldte a felesége magát Böször-ménybe, hogy váltsa ki Fülöp Juli kereszt-levelét?

— Igen, mert Tóth Imre megakarta tudni hány éves Fülöp Juli. Ugy hallottam el akarta venni.

Hulla a kutban.

Cs. Tóth Sandor, a vádlott Cs. Tóth Imre bátyja ő találta meg a hullát a kutban.

— Hogy feküdt a hulla a kutban?

— A hátán, azaz felfelé. A ruha fel volt hajva rajta. Én azt hittem, hogy csak alszik, mert abba a vízbe nem lehetett bele-fuladni. Még le is kiáltottam hozzá, — de nem felelt. Ekkor gondoltam, hogy bizony ez meg van halva. A tanu megesketik

Zárt tárgyalás.

Déli tizenkét óra után került Varga Mihályné és egy másik tanu kihallgatásra, akik a gyilkos asszony és szeretőjének vi-szonyára vonatkozólag hallgattak ki. A két tanu vallomása pikánsabb részletekre is ki-terjedt és így az elnök elrendelte a zárt tár-gyalást, mire a közönséget eltávolították a tárgyalási teremből.

Ballács csendőrfjásörmester kihallgatása.

Délután a még hátralévő vallomást nem tett tanuk közül Ballács böszörményi csend-őrfjásörmester került kihallgatásra. Ennek a derék embernek az érdeme, hogy a titok-zatos és borzalmas gyilkosságra világosság derült. Ő vezette a nyomozást és nem nyugodott addig, míg a gyilkosságot megdönt-hetetlen bizonyítékokkal rá nem bizonyította Z. Feketénére, mert az első perotól fogva szentül meg volt győződve, hogy azt más nem követhette el. — Ritka ügyességgel és kicartó szívóssággal végezte dolgát, amiért dicséret és elismerés illeti meg.

A tanu elmondja, hogy a nyomozást a rendőrséggel karöltve vezette be. Mindjárt a házi körülmények kezdte. Ő találta meg Z. Fe-keténének a véres ruhadarabokat, kötényt, szoknyát és az ágyterítőt. A szóró rosta szekere is nyomban lefoglalta. Mikor az asszony ellen a vádat első ízben elejtették nem nyugodott, hanem tovább nyomozott. Z. Feketénét megbízható emberekkel állan-

dóan megfigyeltettes így lassanként egyre több bizonyíték birtokába jutott. Nemsokára azután, hogy Z. Feketéné kiszabadult, egy napon meglepte. Több mezőrendőrrel felkutatta a tanyát és felásatta a tanya környékét. Ásás közben egy helyen, ahova a házból a szemetet hordták találtak egy forgópisztolyból kilőtt töl-tényhüvelyt, mire tovább ásatott és az egyik fal tövével egyszerre ráakadtak egy 9 milliméteres forgópisztolyra. Erre elfogta és vallatni kezdte a vádlottat, akivel azon-ban semmire sem ment, konokul tagadott. A bizonyíték alapján azonban újból letar-tóztatva és bekísérte a debreceni ügyészség fogházába. A nyomozás eddigi eredménye-vel nem elégedett még meg, mert elég-tettnek találta a bizonyítékokat, ahhoz, — hogy a bűnös asszonyt eliléljék. — A levél írója után kezdett kutatni, melyet Cs. Tóth Imréné, a meggyilkolt asszony nevében íratott a gyilkos Cs. Tóthnak, hogy úgy tüntesse fel a dolgot, mintha a szeren-csétlen áldozat öngyilkosságot követett volna el. Elfogta Cs. Tóth Imrét és felszólította, hogy nézzen ő is utána puhatóldozék, ha azt akarja, hogy kiderítsék ki a gyilkos. Ő ugyanis Cs. Tóthot nem tartotta bűnösnek, de ezzel is meggyőződést és teljes bizony-ságot akart szerezni, azért is bizta meg a levélíró kikutatásával. Az ő révén aztán ha-marosan megtudta, hogy Z. Feketéné egy Debrecenben lakó kebelbarátnőjével Tóth Istvánnéval szokott leveleket írni. Elfogta és kivallatta az asszonyt és az beismerte, hogy a levelet ő írta Z. Feketéné kérésére, de hogy az minék kellett neki arról nem tudott. Így derített világosságot a rejtélyes bűntényre.

Több tanu.

Ezután kihallgatták még Kovács Sán-dor, Kovács József, Oláh Gábor, Kapusi Miklós, Nagy Mihályné tanukat, akik vala-menyien arról tettek vallomást, hogy Cs. Tóth Imre vádlott jó és békés életet élt fe-liségével, akit nem igaz, hogy nem sze-retett volna.

Aki Cs. Tóthot a gyilkosság éjszakáján hazaszállította.

Tacsi Sándor tanu azt állítja, hogy ő Cs. Tóth Imrét a gyilkosság éjjelén a böszörményi uton hazafelé tartva felvette sze-kerére. Cs. Tóth ittas volt és kérdezősködé-sére elmondta, hogy Debrecenben járt — heti vásáron — s egy tehenet adott el. — Azt hiszi, hogy vádlott jól élt a feleségével, mert egy ízben valami mulatságon voltak együtt és bort vitt az asszonynak.

Az utolsó tanu Biró János volt, a ki ugyancsak azt bizonyította, hogy Cs. Tóth Imre a feleségét szerette és békében élt vele.

Az orvosszakértők véleménye.

Este negyed 6 órakor az orvosszak-értők véleményére került a sor. — Kerekas szavazóbíró felolvasta a boncegyezményvet.

Az elnök kérdéseire dr. Isoó János a kiváló képzettségű törvényszéki orvos ter-jesztette elő az orvosszakértői véleményt. E szerint az áldozatot hét revolverlövés érte 9 mm. forgópisztolyból. Ezek közül egy fel-tétlenül és rögtön halált okozó (éppen a szív közepén hatolt be), kettő szintén halált okozó (a tüdő lebenyt furta keresztül), kettő életveszélyes, a többi súlyos sebet ejtő lövés volt.

Elnök: — Teljesen szembe történt a szívlövés?

— Teljesen, mert éppen a szív közepét furta keresztül. Ez a szívlövés volt a vádlott utolsó, hetedik lövése.

— Nem lehetett észre venni így külső-leg az asszony állapotos voltát?

— Nem, csak tapintás által. A boncolás által kiderült, hogy az asszony 5 hónapos terhes volt. A méhmagzat rögtön meghalt, amikor az anya.

Hosszasan és lelkiismeretesen megfi-gyelték a vádlott elme állapotát, de teljesen épelméjűnek találták. Öntudatának úgy a tett elkövetése alatt, valamint egyébkor is teljesen ép és normálisnak, mert a legkisebb

részletre is hiven visszaemlékszik. Babonás sem lehetett, mert semmiféle téveszme, érzécsalódás, káprázat, vízió nem volt tapasztalható nála. Sőt olyan éles eszű, határozott jellemű asszony ami még az orvosokat is bámulatba ejtette

dr. Láng még hypnózis féle kísérleteket is végzett rajta, de az asszony nyugodtsága, hidegsége miatt kísérlete eredménytelen maradt.

dr. Kardos védő indítványára kihallgatták dr. Isoót mint tanút.

Dr. Isoó mint tanu kijelenti hogy soha nagyobb megbánást nem látott még bűnösnek mint ennél az asszonynál. Teljes szívéből megbánta a tettét. Sőt annyira buskomor volt néha, hogy azt hitte, hogy a vádlott melancholiába fog esni. Ezért gyógyszerket is adott neki. Tanu váltomására esküt tett.

A fegyverszakértők véleménye után a tárgyalás az napra véget ért.

Holnap az ünnep miatt a tárgyalást csak délig folytatják. Reggel dr. Udvarhelyi Dezso alügyész vádbeszéde fog következni.

A szenzációs bűnügyi főtárgyalás pénteken délig legkésőbb estig, valószínűleg véget ér.

Szerkesztői-posta.

M. K. Tény, hogy némely lapok olyan szerkesztői üzenettel is szolgálnak, amelyek iránt nem kérdezte senki. Ugy tesznek, mint a sváb zenészek, akik, hogy a bálon megindítsák a táncot, magok hívják egy-két fordulóra a lányokat. Ártatlan csal.

Sz. Z. („Kis kadét” stb.) Igen csinosak. — Hozzuk.

Közgazdaság.

Kedvezményes jegyek. Az országos vas és fémipari kiállításra felutazni kívánó szakmabeli vaskereskedők, vas és fémiparosok és azok alkalmazottjai részére a kereskedelmi és iparkamara mai naptól kezdve kedvezményes jegyek váltására jogosító igazolványokat ad ki, melyekkel a II. ik osztályban III-ad osztályú jeggyel, a III ad osztályban pedig fél II od osztályú jeggyel utazhatnak Budapestre és vissza.

Bakkancs szállítás. A honvédelmi miniszter ur a m. kir. honvédség bakkancs szükségletének a kisiparosoknál készitendő hányadára pályázatot hirdet. A bakkancsok ára példaként 11 kor. 22 f. sz ajánlatok legkésőbb június hó 20-ig adandók be a debreceni kereskedelmi és iparkamarához.

Gyáriparosok gyűlése. A magyar gyáriparosok országos szövetsége debreceni fiókjá 1906. év május 29-én a debreceni kereskedelmi és iparkamara (Piac utca 69. sz.) tanácsstermében délután 3 órakor ülést. A napirend tárgyai: Elnöki előterjesztések: A gyáriparosok tisztelgése a kormányvánál. Jelentés a fiók működéséről: (A szén követváltása Debrecenben. A debreceni szalámi gyárosok ügye. A motormalmok helyzete tekintettel a gőzmalmokra. Iparvédelmi mozgalmak. Gyáralapítások. A fiók hivatalos órái. A debreceni munkás közvetítő ügye. Tagsági mozgalom. Debrecen város a M. Gy. O. Sz. t. gja. — Tagszaporulat. A központ munkássága. Vasúti ügyek. Munkás lakásos ügye Debrecenben. Fekereskedelmi és a magyar ipar. Vízierők hasznosítása és a víziutak. Gyárosok érintkezése a fogyasztókkal. Kövezetvámügy. Pénztári jelentés. Indítványok.

Méhészek kirándulása. A hajdumegyei Méhészegylet holnap csütörtökön d. u. 3 órakor fogja megtartani Dr. Vásárhelyi Zoltán egyleti ügyész tócsakerti méhészetébe tanulmányi kirándulását, melyre már napokkal ezelőt megtette a szükséges intézkedéseket Legutóbb Tóth Gyula helybeli vas-kereskedő cég, egyesületi tag is bejelentette

a kiállításon való részvételét szakesszközeivel, amely cég különben is nemrég vezette be üzletkörébe azokat, holott az itteni erősen kifejlett mékészetre rég kívánatos lett volna a helyi beszerzési forrás. Kiállításra fogja bocsájtani mindazon méhészeti eszközeit, a melyek egyszerűsége miatt gyakorlatilag is kipróbálhatók lesznek. Ezekon kívül jelenleg a hajdumegyei Méhészegylet kezelése alatt levő mézpergető is közszemlére lesz bocsájtva, mely egyébként Hartstein Kálmán tulajdona. Végül ugyancsak a kiállított tárgyak között foglalnak helyet a viaszolvasztók, a melyekkel egyszerűsége miatt a helyszínen kísérlet fog tételni. A különféle méhészeti segéd-eszközökön kívül — mint már azt korábban is említettük — Maurer Emil élőméhek is fog kiállítani. — Ezek többféle kasokban és kaptárakban lesznek elhelyezve. Így pl. a többek között az itteni viszonyoknak igen megfelelő Maurer-féle egytetemes rakkaptárban, bécsi egyesületi kaptárban stb. stb.

Ingyatlanok forgalma Debrecenben.

Veres János veszi a pusztá halápi 112 szíjtkvben foglalt 10 hold 4 négyszögöl kasszáio fele részét Veres Gábortól 2200 kor.

Vilmányi Imre és neje Polgár Zsuzsánna veszik a debreceni 2948. szíjtkvben foglalt 6 hold 1550 négyszögöl ondódi földet Varga Juliánna Erdei Jánosné és társaitól 5000.

Özv. Osonka Andrásné Baranyi Ida veszi a debreceni 701 szíjtkvben foglalt Sark utca 12. sz. házat Baranyi Károlyné Dancsi Idától 1600.

Losonczy János és neje Jona Etelka veszik a debreceni 2405. szíjtkvben foglalt József kir. herceg-utca 16. sz. ház háromnegyed részét Jána Kálmán és társaitól 18000 kor.

Erdélyi István veszi a debreceni 7842. szíjtkvben foglalt 4 hold 460 négyszögöl ondódi földet Vértési István és neje Molnár Juliánától 3600 kor.

Szendrey Sándor és neje Marsalkó Juliánna veszik a debreceni 1976. szíjtkvben foglalt Vendég utca 67. sz. házat Fazekas János és társaitól 1833 kor. 32 fillér.

Palánki János és neje Némethi Juliánna veszik a debreceni 7260 szíjtkvben foglalt Timár utca 22. sz. házzt özv. Rokiczky Ferencné Esri Johannától 10400 kor.

Horváth András veszi a debreceni 42 és 4192 szíjtkvben foglalt ujosztású földet özv. Horváth Mihályné Csóka Mária és társaitól 20000 kor.

Bako József és neje Szabó Eszter veszik a debreceni 479 szíjtkvben foglalt Rakowszky utca 25. sz. házat Árvay Árpádtól 2000 kor.

Kerekes Ferenc és neje Haszbrand Zsuzsánna veszik a kishegyési 39 szíjtkvben foglalt 29 hold 1300 négyszögöl tanyaföldet Simonfi Imrétől 33600 kor.

Kiss József veszi a debreceni 6898 szíjtkvben foglalt 39 és fél négyszögöl homokkerti szőlőt Palánki János és neje Némethi Juliánától 3400 kor.

Hirdetések művészi illusztrálása, szövegezése, eredeti tervezetek kidolgozása és előleges költségvetések teljesen díjlanul.

GOLDBERGER AV.
BUDAPEST, V. VÁZSUTCA 20. — HIRDETÉSI IRODA.

Csakis
Hölgyeket
érdekel!

Megnyilt
FODORA.

finom női szalonüzlete

Piac-utca 42. sz.

Lamprecht palota,
az udvarban jobbra.

■ Képviselei ■

Budapest

legelőkelőbb egyes cégeit, ugymint:

Neuman László szövetárúházát,

Fishcer Simon selyem árúházát.

Herczeg és Garai bluz és angol kosztüm árúházát,

Fehér József hosi és házi ipar, menyasszonyi, férfi és gyermek kelengye különlegességek készítőjét

A fentnevezett előkelő pesti cégektől mesebeli szép tavaszi és nyári ujdonságaim vannak raktáron, ezenkívül a megnevezett cégek teljes nagy raktárunknak az óriási nagy mintagyűjteményeikkel rendelkezem — így a t. hölgyközönségnek kimondhatatlan nagy választék áll mindenben rendelkezésre, egybekötve kényelmükre is, mivel egy levelézőlapon való értesítés folytán bárhova, vidékre is, a teljes kollekciókkal és az összes modellekkel személyesen elmegyek.

Különbféle finom bluzok és fehéreneműek minden méret után is készülnek

Naponta érkeznek

le Budapestről

ÚJ MODELLEK!

Óvó különlegességek, valódi francia amerikai gyártmány, eredeti csomagolásban!
Orvosilag ajánlva! Főltétlen biztos
Ára: korona értékben tucatonként 2, 4, 6, 8, 10, 12
Eddig felülmulhatatlan ered. amerikai újonság
„Siik Finish Nevetear“

Rendkívüli finomsága és nyújthatósága folytán teljes biztonságot nyújt. — Ára tucatonként kor 10—12 Bouts-americanos (rövid mag-óvszer), tucatonként 6, 8, 10. Női óvszer „Pessarium oclusium”, Mensinga tanár szerint, orvosi rendeletre. Ára 3—5 Valódi francia óvó biztonsági szivacsok (safe y-sponges) ára tucatonként 6—12 korona

Uj! Auto vaginal spray! a legbiztosabb és legkényelmesebb női védőkülönlegesség. Sok ezer elismerő nyilatkozat!
Ára 15 korona.

Óvás! Ne engedje magát befolyásítani olcsóbb árú által, mert csakis valóban eredeti amerikai óvszerek felelnek meg a célnak!!!

Havibajkötők „Diana óv“.
Haskötők! (lógó has, köldök, sérv vagy gyomor-baj ellen) (Női kiszolgálás.)
Gumi-göresér harisnyák, értágulás, dagadt láb és gyermek láb ellen. — Mindennemű, a beteg ség ápoláshoz és beteg kényelemhez szükséges higiénikus eszközök eredeti gyári árak mellett.
Kérjen ingyen és bérmentve a legújabb kimenetű árjegyzéket zárt borítékban, titoktartással.

Keleti J orvosi műszergyáros
BUDAPEST, IV. ker.
Koronaherceg u. 27/B
a főisztelendő szervita rend zárda palotájában.
Gyár: Bpest. Központi városház Alapított 1878

Margit fürdő intézet Debreczenben.

Uszoda megnyitás.

Van szerencsém a n. é. fürdőző közönséget értesíteni, hogy a kedvező időjárás következtében

fedett és langyos meleg vízzel megtöltött uszodámat megnyitotta m.

Az uszás tanítást J Á S C H Ó M I K L Ó S szakavatott uszó-mesterem végzi.

Az uszoda mindennap

}	Reggel 6 órától déli 9 óráig	Férfiak.
	” 9 ” ” 12 ”	Nők.
	Délután 1 ” este 8 ”	Férfiak

 255—4—2. részére áll rendelkezésére.

Idény bérlet-jegy személyenkint 14 korona.

Minden bérlő egy saját uszó ruhát és egy lepedőt köteles magával hozni, és annak gondozását az uszó mesterre bízni.

Az uszás tanítás iránt kérem az uszó mesterhez fordulni.

Szives látogatást kér tisztelettel **a tulajdonos.**

Kertek kiültetése alkalmából figyelembe ajánlom, nagy készletemet szép szőnyeg és virágzó növényekből olcsó árban.

Paczelt János

Debrecen, Kossuth-utca.

Zacherlin

Nagyon segít és utólérhetlen féregpusztító Üvegekben vásároljuk.

Kapható:

Debrecen
Annók Sándor
Böszörményi István
Csanak József
Csieso Lajos
Csillag József
Deutsch Lajos
Félegyházy János
Friseth Károly
Ganovszky Lajos
Havas József
Kertész Miklós

Kertész Nándor
Klein Ignác
Kóhn Henrik
Komlóssy Lajos
Kontsek Géza
Kovács Mihály
Krausz J. Bernát
Lindenfeld J. Jenő
Lusztig és Bán
Mayer Jenő
Molnár Jenő.
Neumann Nándor
Parti Ferenc

Rickl Antal József
Róth Antal
Várray József

Berettyóujfalu:
ifj. Weiszberger Ignác
Rothbart Nándor

Érmihályfalva:
Grósz Hermann
Lévay Vince
Pollák Móric

Hajduböszörmény:
Gemeinbeck József

Tulogdy Ferenc

Hajdunánás:
Slachta József

Hajduszoboszló:
Körner Lola

Tiszafüred:
Kiss Géza Ernő
Schön Jakab
Weizsmann József

kereskedőknél.

Szobránc GYÓGYFÜRDŐ

Ungvármegyében

Glaubersós, hideg kénes sós víz.

Fürdőévad: május 15-től szeptember 15-ig. Elő-
idény: május 15-től június 15-ig. Utóidény: augusztus
15-től szeptember 15-ig. 30 „^o árengedmény-
nyel a lakásoknál.

Ezen a maga nemében páratlan gyógyvíz, mint
ivógyógyimód lizos segélyt nyújt gyomor- és bél-
bajoknál s alhasi pangásoknál, makacs székreke-
déseknel enyhén, cleólag hat. Vértóvulásoknál,
széülések, hüdések, gutatitési rohamoknál vére-
vonólag, felszívólag hat, csuzos és kőszvényes bán-
talmakéál a kór okozta erjedési termékekre, le-
rakodásokra az izületekben azok oloására és ki-
készböblésére hat. Kövérség, szivelhájásodás ellen
cukorbetegségeknel, vesebalyoknál, ugy a cukor-
és fehérvékiválast gyorsan és kedvezően befolyásolja.
Mint fürdő különféle izzadmányokat, daga-
natokat, izületi és csontbántalmakat, csont-szut
kedvezően oszlatja. Görvély kóros daganatok, fe-
kélyek ellen, méh- és méh közötti izzadmányok
hashártya-izzadmányok felszívódását elősegíti a
legkülömbfélék makacs, idült bőrbetegségek ellen
bámulatos gyorsan hat.

Vasuti állomás: az Altöldről és Pest felől
jövöknek Ungvár, a felvidék és illetve Kassa felől
jövöknek Nagy-Mihály, honnan kenyelmes berko-
csiben 1 és 14 óra alatt elérhető.

A víz otthon is sikerrel használható. Ára
1 nagy láda 40 üveggel 14 korona, kis láda 20
üveggel 8 korona. A víz a vasuton szállítási ked-
vezményben részesül.

Megrendelések és tudakozódások: „Szobránc
gyógyfürdő igazgatóságának Szobránc gyógyfürdő”
címezendők Posta-és távirida állomás helyben. A
fürdő igazgató orvosa. Dr. Russay Gábor Lajos.

A fürdő igazgatósága.

Ad: 6596—1906.

Arlejtési hirdetmény.

A Gróf Dégentfeld-téri árubódék,
és illemhelyek befestésénél teljesítendő
festő munkák biztosítására zárt ajánlati
verseny tárgyalás hirdettetik.

A végrehajtandó munkák 1276 kor.
11 fill. azaz Egyezerkettőszázhetvenhat
korona 11 fillerre vannak előirányozva.

Ajánlat tevő köteles, az előirányzati
összegnek megfelelő 5% bánatpénzt,
készpénzben, vagy óvadékképes érték-
papirokbán a város házipénztáránál
folyó 1906. év május hó 28-ik
napjának d. u. 5 órájáig letenni, és
az arról szóló betéti jegyet ajánlatához
csatolni.

Az ajánlatba hozandó engedmény,
számmal és betűvel olvashatóan kiirandó
és ajánlattevő tartozik ajánlatában ki-
jelenteni, hogy a költségvetést, vállalati
feltételeket, és a helyi viszonyokat ismeri,
és azokat magára nézve kötele-
zőknek elfogadja.

A kellően felszerelt, írásbeli zárt
ajánlatok, 1906. évi május hó 29-ig
napjának d. e. 10 órájáig, a Polgár-
mesteri hivatalnál nyújtandók be.

A beérkezendő ajánlatok, ugyanazon
nap d. e. 11 órakor a városház nagy
termében nyilvánosan felbontatnak.

Elkészve beadott, kellően fel nem
szerelt távirati, utóajánlatok, vagy két-
séget támasztó kifejezéseket tartalmazó
ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A városi tanács fentartja magának
azon jogot, hogy a beérkezendő aján-
latok között, szabadon választhasson
vagy azok mellőzésével, a munkák biz-
tosítására más úton intézkedhessék.

Minden ajánlattevő, ajánlatának a
felbontástól számítandó 30 napi időtar-
tam leteltéig kötelezettségbe marad.

A költségvetés, vállalati feltételek
a városi mérnöki hivatalban a hivatalos
órák alatt megtekinthetők, hol a kívánt
felvilágosítások is megadatnak.

Debrecen, 1906. évi május hó 21.

Városi tanács.

Legdivatosabb

hosszuszáru

Selyem

Cérna

és

Bőr

keztük

óriási választékban

45 kr.-tól feljebb

SCHÖN SÁNDOR

keztük- kötszer és orvosi műszertárban

Debrecen. Piac-u. 12. sz. Stencinger ház.

Uj női pipere tárgy „LUNA“ kötő.

Csikes Ernő férfi szabó

DEBRECEN, Főtér 58. sz. Bank-palota.

Uri, polgári, katonai, papi és mindenféle
egyenruhák a legújabb divat
szerint készítettnek. — Dus raktár
bel és külföldi szövetekből.

• Vidéki megrendeléseket gyorsan eszközöl •

Cement, Gipsz, Disztégla,

beocsini, portland és román cement

csak nálam kapható gyári éron első minőségben. — Szukator és aladastrom
gipsz első rendű gyártmány. — Falburkoló téglák sárga és színben a Vidéki
megrendelésre kiváló gondot fordítok.

Stegmüller Árpád.

Debrecen, Kölcsey-utca 3. — Telefon 255.

253—6—4.

Diszített Női kalapok

3 — 4 — 5.

koronáért,

legszebb kivitelben

ROZSA IGNÁC-nál

Kistemplombazár.